

Как работи финансовата корекция?

Обяснение без юридически жаргон

Практическо обяснение по анализа на ИА „Одит на средствата от ЕС“ за одитните ангажменти през 2024 г. и по логиката на програмните контролни листове.

Нарушение не означава автоматично финансова корекция

Първо се установява отклонение от приложимото правило. След това се анализира дали то има действително или потенциално финансово влияние. Формално нарушение без такова влияние не се третира като нередност и за него не се определя финансова корекция.

Логиката в четири стъпки

01	02	03	04
Нарушение	Финансово влияние	Нередност	Корекция
Има отклонение от приложимо правило.	Има или би могло да има вреда за бюджета на ЕС.	Отклонението се квалифицира като нередност.	Отменя се изцяло или частично подкрепата за засегнатия разход.

Версия 1.0 · 6 септември 2026 г. · Източник: ИА ОСЕС, анализ 2025 г. за проверки през 2024 г.

1. Какво е „нередност“ и какво е „финансова корекция“

В анализа нередността е описана като нарушение на приложимото право, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, което има или би имало за последица вреда за бюджета на Съюза чрез неправомерен разход. Финансовата корекция е инструментът за защита на бюджета - отмяна изцяло или частично на подкрепата за засегнатия разход.

Отклонение	Фактите не съответстват на приложимото правило.
Формално нарушение	Има нарушение, но няма действително или потенциално финансово влияние - програмните checklist-и изрично посочват, че в този случай не се определя финансова корекция.
Нередност	Нарушението има или би могло да има финансово отражение върху средства от ЕС.
Финансова корекция	Финансовата последица, приложена към засегнатия разход/договор в съответствие с приложимата рамка.

Действително или потенциално влияние

Не е необходимо винаги да се докаже, че конкретно евро вече е загубено. Достатъчно е нарушението да е могло да повлияе върху конкуренцията, избора или размера на разхода по начин, който би могъл да увреди бюджета на ЕС.

Практически въпрос

- Ако правилото беше спазено, можеше ли да има повече участници?
- Можеше ли да бъде избрана друга оферта?
- Можеше ли договорната цена/условия да бъдат различни?
- Засегнат ли е конкретен договор, конкретна обособена позиция или всички договори по процедурата?

Knowledge Hub правило

Не се опитвайте сами да „назначавате“ процент. Първо разберете кое нарушение се разглежда, кой разход е засегнат и какъв финансов ефект е установен; конкретният процент следва приложимата действаща нормативна рамка и компетентния орган.

2. Върху какво се прилага корекцията?

Одитният анализ подчертава, че при обществени поръчки финансовата корекция се прилага върху разходите по конкретния договор, засегнат от нередността. При обособени позиции обхватът зависи от това кои договори са засегнати.

Само една обособена позиция

Ако изпълнителят по договор за позиция № 4 не отговаря на изискванията, нередността и корекцията засягат разходите по този договор, а не автоматично всички позиции.

Всички позиции

Ако неправилен срок за оферти е приложен към всички обособени позиции, нередността може да засяга всички договори, сключени по тях.

Как се избира процентът?

Според анализа за всяка нередност се прави индивидуален анализ на финансовото влияние, като се отчитат характерът и сериозността на отклонението и принципът на пропорционалност. За някои типове нередности обаче приложимата рамка предвижда един фиксиран процент и органът няма свобода да го намали по своя преценка.

Примери от анализа - не универсална таблица

За одитирания период анализът посочва 25% при изпълнител, който не отговаря на изискванията, и 25% при изменение на критерии за подбор чрез разяснение. Тези примери показват механизма, но не са заместител на проверката на актуалната приложима рамка при конкретен случай.

Не пренасяйте проценти между случаи

- Еднакво звучащи нарушения могат да имат различен фактически обхват и финансово влияние.
- Периодът, програмата и приложимият нормативен режим имат значение.
- Списъкът на нередностите в използвания от Одитния орган анализ не е представен като изчерпателен.

3. Три procurement нередности по един договор: процентите не се събират

Анализът формулира изричен принцип за некумулиране на финансовите корекции, когато повече от една нередност по един и същ договор представлява нарушение на законодателството по обществени поръчки.

Нередност	Примерен процент в анализа	Как влиза във финала
Незаконсъобразен срок за оферти	5%	Анализира се отделно
Ограничителни изисквания	10%	Анализира се отделно
Изпълнителят не отговаря на изискванията	25%	Най-високият процент определя корекцията за договора

5% + 10% + 25% = 25%, не 40%

За един и същ договор, засегнат от няколко нередности в областта на обществените поръчки, анализът посочва прилагане на една финансова корекция, равна на най-високия определен процент. Процентите за procurement нарушенията не се кумулират.

Ако УО вече е приложил корекция

Анализът посочва, че когато Управляващият орган вече е установил същото нарушение или е коригирал друго отклонение и засегнатият разход е отстранен преди одита, Одитният орган констатира нарушението, но не препоръчва нова финансова корекция за същия вече коригиран разход.

Запомнете

- Всяка нередност се анализира самостоятелно.
- Крайният procurement процент за един договор е най-високият приложим процент от тези нередности.
- Това не означава, че по-слабите нарушения „изчезват“ - те остават констатирани.

4. Кога финансовите корекции могат да се кумулират?

Принципът за некумулиране е ограничен до нередностите в областта на обществените поръчки. Анализът изрично посочва, че ако един и същ разход е засегнат и от отделна нередност извън обществените поръчки, процентните показатели на двете финансови корекции се събират и се прилагат върху този разход.

Само procurement нередности

Приложим е принципът за некумулиране: една корекция = най-високият процент за засегнатия договор.

Procurement + отделна проектна нередност

Анализът допуска кумулиране, когато конкретният разход е засегнат и от нередност извън обществените поръчки.

Не смесвайте „разход“, „договор“ и „процедура“

Корекцията се анализира спрямо конкретно засегнатите разходи. Една процедура може да има няколко договора; една нередност може да засегне само един от тях, а друга - всички. Затова обхватът се установява преди процента.

Примерна логика

- Договор А е засегнат от две procurement нередности → прилага се най-високият procurement процент.
- Същият конкретен разход по Договор А е засегнат и от отделна проектна нередност → анализът посочва кумулиране на двата вида корекции.
- Договор Б по друга позиция не е засегнат → не се включва автоматично само защото е от същата процедура.

5. Какво да направи бенефициентът при констатация

- ☐ Установете точно кой договор/позиция/разход е засегнат.
- ☐ Отделете приложимата правна норма от установените факти.
- ☐ Проверете дали се твърди действително или потенциално финансово влияние.
- ☐ Установете дали има една или няколко procurement нередности по същия договор.
- ☐ Проверете дали има и отделна нередност извън обществените поръчки по същия разход.
- ☐ Проверете дали същият разход вече е бил коригиран от компетентния орган.
- ☐ Съберете пълната документална следа, която може да промени фактическата преценка или обхвата.
- ☐ Не изчислявайте сами окончателната корекция като механичен сбор на проценти.
- ☐ Прилагайте действащата към конкретния случай нормативна и програмна рамка.

Този материал е ориентир, не решение за финансова корекция

Документът обяснява подхода, описан от ИА ОСЕС в анализа за извършените през 2024 г. проверки. Той не определя нередност, не заменя процедурата на компетентния орган и не фиксира актуален процент за бъдещ конкретен случай.

Основни източници

- ИА „Одит на средствата от Европейския съюз“, „Анализ на установените нередности от Одитния орган при извършените одитни ангажименти през 2024 година“, 2025 г. - раздел II, т. 2 и 3, включително т. 3.1 и 3.2.
- Официалните контролни листове на Програма Interreg VI-A IPA България–Сърбия 2021–2027 - общото правило, че формални нарушения без действително или потенциално финансово влияние не представляват нередност и не водят до финансова корекция.
- При конкретна текуща процедура: действащата нормативна рамка и приложимите програмни правила имат приоритет.

Свързан материал

Документ 27 показва най-честите нередности и как да ги предотвратите. Документ 28 обяснява какво следва финансово, когато отклонението вече е квалифицирано като нередност.